

KRONIKA OBCE ALEKŠINCE

ROK 2013

Kronikár o sebe

K prvým povinnostiam kronikára patrí podať zopár osobných informácií pre budúcich bádateľov. Počínajúc týmto rokom vedie samostatne obecnú kroniku Tomáš Hrubý, 26-ročný, t. č. slobodný, študent tretieho stupňa vysokoškolského štúdia v odbore slovenské dejiny na katedre histórie Trnavskej univerzity v Trnave. Narodil sa v Nitre, s trvalým pobytom v Alekšinciach, č.d. 442, kde aj navštevoval základnú školu, po ktorej absolvoval stredoškolské štúdium na Piaristickom gymnáziu v Nitre. Vo svojich prácach sa venuje téme osídlenia Slovenska v stredoveku a miestnym dejinám. Heslom jeho kronikárskych zápisov je: **Verba volant, scripta manet!** (Povedané uletí, napísané pretrvá!)

Uplynulý rok 2013 bol bohatý na medzinárodné udalosti i domáce udalosti, ktoré v menšej či väčšej miere ovplyvňovali život občanov Alekšincov. Na medzinárodnej politickej scéne dochádzalo po celý rok k významným treniciam medzi auroatlantickým blokom vedeným USA a euroázijskými veľmocami - Čínou a predovšetkým Ruskom. Snaha USA získať absolútnu hegemoniu na Blízskom východe vyústila až do sýrskej krízy, pri ktorej nakoniec v poslednej chvíli zvíťazil zdravý rozum, ktorý zachránil Európu i nás od potenciálneho nadregionálneho konfliktu, ktorý by mal nedozierne politické i humanitárne následky. Druhým neuralgickým bodom svetovej politickej šachovnice sa stala Ukrajina, bez ktorej Rusko nikdy nebude skutočnou veľmocou, čo si západní stratégovia dobre uvedomujú. Ak by ťahanice Ruska a EÚ (USA) o túto strategicky významnú krajinu prerástli do jej balkanizácie (rozpadu) a nebodaj aj občianskej vojny, bola by to pre Slovensko katastrofa nielen hospodárska (tranzit plynu a ropy), sociálna (utečenci), ale aj bezpečnostná. Dúfajme, že k týmto krajným variantom riešenia nedôjde. V ekonomickej oblasti Slovensko prestupuje v podstate na mieste, keď všeobecná ekonomická kríza, trvajúca od roku 2008 nedovoľuje, nájsť zamestnanie mnohým, najmä mladým ľuďom. Navyše naše prepojenie na euroatlantické štruktúry, spolu s príchodom veľkých nadnárodných spoločností, zoberal tejto krajine reálne možnosti situáciu vo väčšom meradle zmeniť. Toto v spojení s vážnou morálnou krízou, ktorá absolútne podmieľa základy celej euroatlantickej civilizácie, dáva mnohým ľuďom pocit marazmu, sklamaní a únavy z politiky všeobecne.

Nemôžeme sa nepristaviť pri fenoméne zanedbávanie starostlivosti o pamiatky, ktoré nám zanechali naši predkovia. Je to obraz kultúrneho analfabetizmu, ktorý sa ešte viac prejaví

ak človek navštíví čo i len okolité štáty. Smutný osud postihol dvojpodlažnú klasicistickú kúriu s valbovou strechou z prelomu 18. a 19. storočia, postavenú grófom Imrichom Dezasem (Dezasse). Jej fasády boli členené kordónovou rímsou a pilastrami a uprostred priechala sa nachádzal trojosový rizalit so vstupným portálom, pričom miestnosti mali rovné stropy.¹ Častým hosťom grófa Dezaseho bol na jeho majetkoch Ludwig van Beethoven a zrejme navštívil aj alekšinský kaštieľ.² Podľa zápisu v obecnej kronike z roku 1937 prešiel neskôr kaštieľ do vlastníctva grófkyni Amálie Ambróziovej (Ambrozy) a jej následným vydajom do rúk baróna Salvadoriho. So všeobecným úpadkom ekonomickej sily šľachty súvisí predaj tohto kaštieľa aj s pozemkami v roku 1917 statkárovi Jozefovi Deutelbaumovi, ktorý bol židovského pôvodu. V časti kaštieľa býval zrejme až do vykonania arizačných zákonov (medzi rokmi 1940-1942), následkom ktorých sa kaštieľ dostal do vlastníctva štátu. Podľa iných prameňov patrila táto zemianska kúria rodine Lelkešovcov a aj podľa svedectiev miestnych obyvateľov tu prebýval na dôchodku dekan a lukáčovský farár Adolf Lelkeš a to až do svojej smrti v roku 1931.³ Vyriešenie týchto sporných vecí by si však vyžadovalo hlbší historický výskum. V roku 1961 patrila objekt Štátnym majetkom a nachádzala sa tu klubovňa miestnej TJ, poradňa pre matky z deťmi a 4 družstevné byty. V budove sídlila od roku 1971 aj ZŠ, nachádzala sa tu jedna trieda a viedlo pracovné vyučovanie. Dlhodobou ignoráciou zo strany Štátnych majetkov (neskôr Agrokomplex, MPV VJ Alekšince) sa budova kaštieľa dostala do havarijného stavu, takže ho museli opustiť aj tu ubytovaní zamestnanci. Koncom 80.-tych a na začiatku 90.-tych rokov tento opustený objekt aj naďalej chátral, hoci aktivisti ZO Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny sa v roku 1989 pokúsili túto pamiatku zachrániť jej vyčistením, zabezpečením proti zatekaniu, kompletným zameraním a zorganizovaním petície za zápis tejto budovy do zoznamu kultúrnych pamiatok. Petícia bola neúspešná a vtedajší majiteľ nemal záujem do budovy investovať. V tom čase však bol tento objekt ešte zastrašený a uzavretý. V roku 1999 sa dostal kaštieľ, napriek záujmu obce a protestom obyvateľov, do vlastníctva p. Ing. Fajčíka, ktorý však do objektu taktiež neinvestoval, práve naopak pristúpil k demolácii bývalej hospodárskej časti objektu, kde chcel postaviť novú budovu.⁴ Od začiatku 90.-tych rokov súčasne začína aj ničenie tejto hodnotnej stavby našimi neprispôsobivými rómskymi občanmi, ktorí sa zaujímali hlavne o tehly, ktoré využívali ako stavebný materiál a o drevo z krovu a okien, s ktorým kúrili. Toto protiprávne

¹ Vid' *Kronika obce Alekšince – rok 1979*.

² Podľa svedectva miestneho rodáka p. Gajdoša, ktorý mal mať údaje o tejto udalosti aj list.

³ LOŽEK, Lukáš: *Adolf, kňaz ktorý miloval našu farnosť*. vlastným nákladom, 2011, s. 24-31. LELKEŠ, Jozef Ferdinand: *Na pustatine minulosti: Alekšince a Lukáčovce v spomienkach Jozefa Ferdina Lelkeša*. 2. vyd., Lukáčovce: Lukáš Ložek-vlastným nákladom, 2012, s. 30-34.

⁴ Vid' *Kronika obce Alekšince – rok 1999*.

konanie však zostalo nepotreštané a tak kaštieľ bez zastrešenia a s rozoberanými múrmi neodolal zubu času a čoskoro z tejto hodnotnej stavby⁵ zostala len ruina, ktorú definitívne zlikvidovali v roku 2012. V súčasnosti sú na mieste iba kopy tehál ako memento našej (ne)starostlivosti o pamiatky. (Vid' Príloha č. 1, 2, 3)

Ďalším negatívnym javom, s ktorým sa stretáva hádam každý občan Alekšinieca je vandalizmus. Dopravné značky, ak sú aj nanovo osadené, dlho nevydržia a sú pravidelným terčom niektorých nespratníkov, ktorí sú bohužiaľ z našej obce a ktorí takto poškodzujú nielen obecný, či verejný majetok, ale častokrát aj ten súkromný, či znepríjemňujú život občanom, ktorí sa nemôžu efektívne brániť. Chýbajúcimi dôkazmi či strachom občanov získava ich konanie dlhodobý ráz. Veľkým problémom tejto obce je aj kriminálna trestná činnosť súvisiaca s krádežami, kde patríme medzi okresnú špičku. V tomto roku sa obeťami krádeží a vlámaní stal i obecný úrad, základná škola, či miestny kynologický klub, ktorému ukradli záhradný traktor, ktorým udržiavali svoj rozsiahly areál. Obec sa snaží proti tomu javu bojovať umiestnením priemyselných kamier do centra obce, okolia školy a obecného úradu. Na takmer každodennom poriadku sú menšie krádeže hlavne kovových a iných hodnotnejších vecí z pozemkov našich občanov. Tu sa natíska otázka, ako pristupujú k tomuto problému majitelia či zamestnanci zberných surovín, vykupujúci takéto predmety. Vyššie spomenuté javy neprispievajú k pocitu bezpečnosti našich spoluobčanov.

Napriek spomenutým javom, ktoré sú páľčivými a určite žiadajú si dlhší čas i trpezlivosť na nápravu, žije v Alekšinciach množstvo ľudí, ktorí nie sú ľahostajní k svojmu okoliu, čo sa prejavuje rôznymi formami dobrovoľníckej práce a účasťou v rozličných organizáciách, o čom sa zmienime nižšie. Takisto sa organizovali v našej obci počas celého roka rozličné podujatia, kde mohli naši občania nájsť rôzne druhy kultúrneho či športového vyžitia.

Demografické údaje

V tomto roku sa do obce prisťahovalo 45 a odsťahovalo 29 občanov. V rámci Alekšinieca zmenilo svoje bydlisko 18 občanov. Na prechodný pobyt sa prihlásilo 9 ľudí. Po

⁵ Z architektonického hľadiska bol kaštieľ príkladom architektonicky jednotne komponovaného súboru reprezentačno-obytnej a hospodárskej funkcie, pochádzajúcim z obdobia historizujúcich slohov, ktoré čerpajú zo vzorov historický feudálnych stavieb hradov a zámkov. Dôraz pri jeho stavbe sa kladol na kontrast hmôt, výšok jednotlivých budov a odlišnosti použitia tvaro-slohových článkov, imitujúc tak zložitý stavebný vývoj a funkciu jednotlivých častí kaštieľa v prírodnom prostredí voľno-krajinárskeho parku, z ktorého je dnes už iba torzo. Kaštieľ bol hodnotnou ukážkou architektúry obdobia historizujúcich slohov. Čerpal s prvkov gotických, barokových a novorománskych, bol ilúziou stredovekého šľachtického sídla. Cit. podľa: http://www.kastiel.org/index.php?option=com_hotproperty&task=view&id=62&Itemid=76 [cit. 12.1.2014]

dlhej dobe bol zaznamenaný, aj keď minimálny, prirodzený prírastok obyvateľstva. Na 12 narodených detí pripadlo 11 zomrelých občanov. V roku 2013 uzavrelo manželstvo 11 našich občanov, z toho 6 párov v Alekšinciach. V našej obci pribudli dve skolaudované novostavby rodinných domov. Celkový počet obyvateľov našej obce dosiahol k 31. decembru počet 1732, pričom počet ľudí s trvalým pobytom bol 1709.

Samospráva v obci

Z dôvodu tragického úmrtia zástupcu starostu a poslanca Mgr. Viliama Zverinu⁶, získala jeho mandát v obecnom zastupiteľstve pani Zlatica Petříková, ktorá ako prvá náhradníčka so ziskom 224 hlasov reprezentuje stranu Smer-SD. Od 26. apríla bol poverený funkciou zástupcu starostu pán Dušan Kotúč. V tomto roku bolo zvolaných päť riadnych (18.1., 26.4., 21.6., 20.9., 6.12.) a tri mimoriadne (12.3., 22.3., 8.11) obecné zastupiteľstvá. Uznesenia obecného zastupiteľstva sa týkali predaja obecného majetku, prenájmu bytov vo vlastníctve obce, kúpy pozemkov a budov do vlastníctva obce, rozpočtu na rok 2013, verejného obstarávania a súvisiacich procesov pre čistiareň odpadových vôd a jej následnú realizáciu, či verejného záväzného nariadenia (VZN) o zásobovaní pitnou vodou v krízových situáciách. Súčasťou uznesení obecného zastupiteľstva boli aj zásady odmeňovania poslancov OZ, či zmeny platových podmienok starostu obce. Obecným zastupiteľstvom bol schválený preklenovací úver na Environmentálne a kultúrno-spoločenské centrum⁷ Alekšince v sume 72 160,44 € a taktiež aj projekty na rekonštrukciu chodníkov a výsadbu zelene na miestnom cintoríne.

Informácie o dianí v obci sprostredkujú občanov nová verzia obecnej internetovej stránky, spustená koncom februára, ako aj Alekšinské noviny, ktoré v tomto roku vyšli trikrát.

Voľby

Tento rok sa uskutočnili voľby predsedov a poslancov zastupiteľstiev samosprávnych krajov. Pred voľbami prebiehala kampaň pomocou médií, vylepovania plagátov v obci na všetky možné plochy, či vo forme predvolebných mítingov, pričom v našej obci takýto míting usporiadala koalícia Smer-SD a KDH. Prvé kolo týchto župných volieb sa konalo 9. novembra, pričom v ňom vyhral kandidát na župana Milan Belica s počtom hlasov 138,

⁶ Jeho mŕtve telo, spolu so strelnou zbraňou, našli privolaní hasiči v jeho súkromnom byte dňa 27. februára, (zomrel o deň skôr), pričom bolo vylúčené cudzie zavinenie.

⁷ Nová budova Poľovníckeho združenia Alekšince, umiestnená v susedstve kynologického areálu na Hlbokej ceste.

druhým v poradí bol Peter Oremus s 29 hlasmi, tretí Tomáš Galbavý s 21 hlasmi. Stanislav Kováč získal 5 a Róbert Dick 1 hlas. Ostatní kandidáti nezískali dôveru ani jedného voliča. Vo voľbách poslancov získali najviac hlasov miestni kandidáti – Jozef Čapla (98) a Miloslav Horka (82) za SNS, ďalšie miesta obsadili predovšetkým kandidáti strany Smer-SD a SNS. Tieto voľby majú v očiach voličov iba druhoradý význam, keď prím hrajú celoslovenské, poprípade obecné voľby, čo sa odrazilo na nízkej účasti len okolo 14%. Istú úlohu samozrejme zohráva aj celkové znechutenie z politického života. Keďže ani jeden z kandidátov na predsedu NSK nezískal v prvom kole nadpolovičnú väčšinu hlasov, tak sa 23. novembra uskutočnilo druhé kolo, ktorému predchádzal zostrený politický boj, neraz aj s nacionálnym pozadím. Mobilizácia voličov priniesla vyššiu účasť ako v prvom kole (26,5 %), ktorá bola najvyššou v Nitrianskom samosprávnom kraji. Víťazom volieb sa v našej obci stal Milan Belica s 334 hlasmi, ktorý sa nakoniec stal aj nitrianskym županom, pred Tomášom Galbavým, ktorý získal 36 hlasov.

Doprava a spoje

Dopravné spojenie obce s okolitými mestami a dedinami zabezpečujú autobusoví a vlakoví prepravcovia. V Alekšinciach stoja iba osobné vlaky spoločnosti ZSSK v smere na Nitre a Leopoldov, spolu 11 párov denne. Autobusové spojenie Lukáčovce – Alekšince-(Andač) – Nitra zabezpečovala spoločnosť Veolia Transport, po zmenách vo vlastníckej štruktúre je to spoločnosť Arriva Nitra, a.s.. Spojenie v smere na Hlohovec zabezpečuje spoločnosť SAD Trnava. V tomto rok sa už po niekoľký raz začalo hovoriť o elektrifikácii a modernizácii železničnej trate vedúcej našou obcou. V takom prípade by veľkou modernizáciou prešla i naša železničná stanica. S výstavbou by sa malo začať po roku 2015. Takisto bol v obci predložený na pripomienkové konanie projekt novej trasy cesty I/64, ktorá by mala viesť aj extravilánom a intravilánom našej obce. Počíta sa s dvomi variantmi riešenia, pričom podľa jedného variantu by mala cesta pretínať cesta našu obec mostom ponad železničnú stanicu, podľa druhého by viacmenej kopírovala trasu terajšej cesty Nitra – Hlohovec. Uvidíme, či sa niekedy tieto projekty aj uskutočnia. V tomto roku sa obec zapojila do programu budovania cyklotrás v našom regióne, ktoré však spočívalo iba v označení miestnych komunikácií.

Podnikatelia v obci

Okrem väčších firiem a podnikateľov ako EURO-VAT (autochémia), COMPACTA AGRO (poľnohospodárstvo) sa venuje podnikaniu vo viacerých sférach značný počet

občanov, ktorých stručný prehľad (aj keď nie úplný) ponúkame v nasledujúcich riadkoch. V oblasti obchodu, reštauračných a pohostinských zariadení podniká p. Dušan Kotúč s manželkou Alenou (DEKORA - potraviny, JUNIOR – rozličný tovar, PIZZERIA, pohostinstvo U Fuňa), pán Róbert Filo z Leopoldova (Western pub Rebecca) a pani Iveta KISSOVÁ vedie sezónne pohostinstvo Zlatý kaprík na rybníkoch. V obci sú ešte dva ďalšie obchody s potravinami (COOP Jednota SD Nitra, č.209, predajňa č. 11021, vedúcou je pani Oľga Margetínová a Môj obchod – pani Frederika Nemečková). Predajom oblečenia sa zaoberá CATTO computers, s.r.o. (Ing. Ján Župík, ml. z Nitry) na Žombochu. Chovu koní sa venuje v miestnej časti Lahne SHR Martin Michalko z Nitry. V stavebníctve ponúka svoje služby Miroslav Takáč a spoločnosť RKP TECH s.r.o. (Ing. Pavol Božík). Umeleckým rezbárstvom sa zaoberá spoločnosť Buratino, s.r.o. (Rastislav Polák, č. 305). Druhotné suroviny v Alekšinciach vykupuje firma Ekozber (Ivan Šimko). Spracovanie a veľkoobchod s drevom sje predmetom podnikania firmy DANO (Daniel Domaracký z Bábu), sídliaca v objekte píly pri kostole. Pani Natália Kraličová z Lukáčoviec si tohto roku otvorila kaderníctvo, ktoré sídli v budove obecného úradu. Naši občania môžu využiť finančné a poisťovacie poradenstvo p. Stanislava Pavloviča či solárium KIKA (Kristína Rigová). Cestnú a nákladnú dopravu prevádzkujú p. Martin Jánošík (Alekšince, č. 427) a Ing. Ľuboš Horka, ktorý poskytuje navyše aj počítačové a internetové služby.

Výstavba a zmeny v obci

Na jar tohto roku bola finalizovaná oprava cesty od križovatky pri železničnej trati až do Lukáčoviec, pričom bol kompletne vymenený povrch vozovky a dosadené nové vodorovné i zvislé dopravné značenie, čo má zvýšiť bezpečnosť chodcov, ale aj celej cestnej premávky. V septembri bol natihnutý novou technológiou (bez predchádzajúceho frézovania) na cestu od Kamenného mosta po vyššie spomenutú križovatku nový povrch, ktorého životnosť je však otázna. Na jeseň sa začalo s výstavbou čističky odpadových vôd severne od železničnej stanice. Cena diela je vyše 570 000 €, ktoré je financované čiastočne z Environmentálneho fondu sumou 200 000 €. Ak sme vyššie hovorili o neucte ku kultúrnym pamiatkam, treba pripomenúť pozitívny príklad záchrany budovy Jánošíovského (Jánossy) kaštieľa, ktorý bol taktiež vo vlastníctve Štátnych majetkov. Po odkúpení celého areálu firmou EURO-VAT sa postupne pristúpilo ku kompletnej výmene strechy, statickému zabezpečeniu budovy, výmene okien a dverí a v októbri tohto roku k náročnej rekonštrukcii fasády z jej čelnej časti. Napriek tomu, že budova plní funkciu skladových priestorov a neslúži kultúrnym či iným podobným

účelom, vyhla sa osudu Dezaseho kaštieľa a je zachovaná pre budúce generácie. Výstavba nových rodinných domov sa sústreďuje na Horný Balkán a Hlbokú cestu, kde však chýba kvalitnejšia cestná infraštruktúra.

Ako v každej oblasti, aj v štýle architektúry rodinných domov možno pozorovať istú trendovosť. Celkovo v našej obci už takmer nenájdeme, až na dve-tri výnimky, pôvodné gazdovské domy, ktoré sa stavali pred 2. svetovou vojnou. Tie boli charakteristické stavebným materiálom, ktorý tvorila hlavne nepálená hlina, pôdorysom v tvare písmena L, kde vpredu boli obytné a vzadu hospodárske priestory.(Príloha č. 4) Najväčšie zastúpenie má povojnová architektúra, typická štvorcovým pôdorysom (s prípadnými menšími modifikáciami a prístavbami) so stanovým typom striech. Takýto typ možno vidieť na uliciach Rybničná, Gecovské, Žomboch, Dolný Balkán a v okolí r.k. kostola.(Príloha č. 5) V súčasnosti je mnoho týchto domov rekonštruovaných a prestavovaných. Podľa obecnej kroniky sa v roku 1968 začalo s výstavbou jednoposchodových domov s rovnou strechou, kvôli úspore pôdy a dreva na stavbu striech. Koncom 70. a 80.-tych rokoch nastúpil nový druh väčších, jednoposchodových domov s obdĺžnikovým pôdorysom, so sedlovými strechami alebo častejšie s rovnou strechou. V 90.-tych rokoch prichádza opäť k postupnému zmenšovaniu obytných priestorov.(Príloha č. 6) Po období väčších, často viacgeneračných domov, sa koncom 90. rokov 20. stor. a hlavne v druhej polovici prvej dekády nášho storočia, kedy sa oživila výstavba rodinných domov, sa naplno začína prejavovať potreba malého, nízkonákladového domu – tzv. bungalovu, ktorý je prízemný a často bez obytného podkrovia. (Príloha č. 7) Dôvodom sú vysoké ceny energií a ešte vyššie stavebné náklady, ktoré nútia ľudí si brať celoživotné hypotéky.

Zdravotníctvo a sociálne záležitosti

Zdravotnú starostlivosť pre občanov Alekšínec zabezpečuje všeobecná lekárnica pre dospelých MUDr. Jaroslava Košíková, patriaca pod Medicentrum Dzurila, ktorá ordinuje v budove obecného úradu po všetky pracovné dni v týždni. Zdravotnú starostlivosť o deti a dorast vykonáva MUDr. Natália Pristachová v ambulancii v Rišnovciach, kde sídli aj zubárka MUDr. Kučerová. V budove nášho OcÚ sídli aj lekárka Aquicum Pharm.Dr. Márie Kubačkovej, ktorej fungovanie je veľkou pomocou hlavne pre starších spoluobčanov. Zdravotný stav obyvateľstva kopíruje celoslovenské trendy, možno iba podotknúť, že sa stále nepodarilo odstrániť problém výskytu vší, ktorý sa periodicky opakuje v materskej i základnej škole a súvisí so zlou hygienou.

Čo sa týka zamestnanosti obyvateľov Alekšínec, tak treba povedať, napriek tomu, že nemáme konkrétne čísla⁸, dosahuje zrejme slovenský priemer⁹. Tunajší ľudia majú možnosť nájsť si prácu hlavne v priemyselných parkoch a väčších továrňach naokolí, napríklad v Hlohovci, Čabe, či Nitre. Šťastím Alekšínec je aj dobrá dopravná dostupnosť západného Slovenska, hlavne bratislavskej aglomerácie, či Trnavy a to vlakom, autobusom či autom. Časť občanov je zamestnaná aj v samotných Alekšinciach. Aj keď nie situácia ani zďaleka ideálna, nemôžeme hovoriť o našej obci, či regióne ako o „hladovej doline“, ktorých znaky (zlikvidovanie, či skôr rozkradnutie rozvinutého priemyslu a poľnohospodárstva po roku 1989 a neschopnosť pritiahnúť nových investorov) vidíme na strednom a východnom Slovensku, kde bol prakticky zlikvidovaný akýkoľvek budúci rozvojový potenciál a postupne prichádzajú o väčšinu mladého a perspektívneho obyvateľstva. Blízkosť Nitry a dobrá dopravná dostupnosť robí z našej dediny satelit tohto mesta, ktorý si vyberajú ľudia za svoje bydlisko, ako je vidno aj z predložených štatistík. To trochu spomaľuje demografický prepád populácie v našej obci, ktorý sa vyznačuje nízkou pôrodnosťou a starnutím populácie. To iste súvisí s celoslovenským trendom po roku 1989, kedy ľudia prišli o mnoho sociálnych výhod a istôt, zhoršením ekonomickej situácie i s preorientovaním sa na konzumný štýl života, ktorý nevelmi praje rodičovstvu.

Významné návštevy

V dňoch 25.-28. septembra navštívili náš mikroregión zástupcovia z Polimského regiónu ležiaceho v Srbskej republike. Dôvodom ich návštevy bola účasť na workshope „Budovanie medzinárodných partnerstiev a výmena skúseností pri rozvoji vidieka“. Počas návštevy v Alekšinciach absolvovali ukážky kynológie v miestnom kynologickom areáli, či slávnostnú večeru.

Významné udalosti

Rok 2013 sa niesol v znamení celoslovenských osláv príchodu našich vierozvestov Cyrila a Metoda na naše územie. Oslavy vyvrcholili v Nitre bohatým kultúrnym a duchovným programom. Aj Alekšince sa pripojili k týmto oslavám už tradičným Slavica fest-om, ktorý sa uskutočnil 5. júla v miestnom kynologickom areáli. Vystúpili na ňom folklórne súbory z Ruska, Bieloruska, Srbska, Bulharska, ako aj domáci mužský a ženský spevácky zbor. Po

⁸ Podľa údajov OcÚ Alekšince bolo nazamestnaných 49 osôb, no skutočný počet je iste vyšší.

⁹ Podľa oficiálnych údajov činil na konci roku 2013 počet nezamestnaných 13,5%, v skutočnosti je toto číslo ešte vyššie.

tomto veľmi hodnotnom kultúrnom programe bola zapálená vatra slovanskej vzájomnosti. V zábave sa pokračovalo aj po skončení oficiálneho programu do neskorých večerných hodín. Celý festival sa niesol vo výbornej atmosfére za hojnej účasti divákov z Alekšíniec a okolia.

Tento rok sa naša obec zapojila, spolu s 26 inými obcami, do súťaže *Dedina roka*. V rámci prípravných prác boli v dedine osadené drevené informačné tabule, ponúkajúce základné informácie o našej obci. Taktiež bola vo zvýšenej miere vykonávaná údržba verejných priestranstiev kosením, upratovaním či výsadbou kvetov. Občania boli motivovaní viac dbať o svoje okolie vyhlásením súťaží o najkrajší balkón, predzáhradku, či ulicu. V nasledovných riadkoch sa budeme trochu podrobnejšie venovať priebehu návštevy, pretože bolo predstavených viacero pozitívnych stránok Alekšíniec, ktoré si zasluhujú pozornosť. Hodnotiacia komisia prišla do našej obce 24. júla, pričom v kultúrnom dome boli, po privítaní a oboznámení komisie s históriou obce, predstavení úspešní občania a organizácie Alekšíniec. Postupne bola predstavená hudobná skupina Gladiátor, ktorá už dlhé roky patrí medzi hudobnú špičku Slovensku; ďalej bývalý česko-slovenský futbalový reprezentant Jaroslav Ťažký a takisto bývalá česko-slovenská reprezentantka v hádzanej Renáta Hadasová-Jančárová. Z mladšej generácie športovcov sa prezentácie zúčastnil Norbert Faltus – dorastenecký majster Slovenska a Európy v karate, dorastenecký majster Slovenska v boxe Jaroslav Rigo ml. a dorastenecký majster Slovenska v motocrosse Lukáš Paulovič. Prezentované bolo aj OZ Mikroregión Radošina, ako aj miestne organizácie Slovenského zväzu chovateľov, SČK. Na záver vystúpil ženský spevácky zbor. Komisia pokračovala v návšteve ZŠ a MŠ, nedávno postavených bytoviek a miestneho kynologického areálu, kde boli pripravené ukážky služobnej policajnej kynológie, ale aj ukážky techniky a zbraní vojenského útvaru v Nitre a policajného zboru, ktoré boli zamerané na kriminálnu a protidrogovú prevenciu mládeže. Komisia si prehliadla aj areál miestneho futbalového klubu, ukážky činnosti miestnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov; r. k. kostola, kde si vypočuli prednášku z histórie obce, ďalej absolvovali obhliadku Jánošiovského kaštieľa, či bývalého podzemného krytu, kde bola prezentovaná ukážka historických bojov. Naša obec napokon titul dedina roka v ani jednej zo siedmych kategórií nezískala.

Alekšince boli organizáciou ENVI-PAK ocenená ako najlepšie separujúca obec do 5000 obyvateľov. Napriek oceneniu si ešte mnoho občanov neuvedomuje, ako nakladať s odpadmi a tak sú poľné cesty, ale i kríky v centre dediny plné odpadkov, ktoré pritom možno ľahko separovať.

Od 1. septembra tohto roku je otvorené Múzeum socializmu a studenej vojny v bývalom Úkryte proti zbraniam hromadného ničenia v lokalite Hájiček.¹⁰ Kvôli nevyriešenému parkovaniu je vstup zatiaľ možný iba po predchádzajúcej dohode. I tak ide nepochybne o turistické zatriktívnenie obce, ktoré môže obec zviditeľniť.

Spoločenské združenia, organizácie, kluby a podujatia nimi organizované

V dňoch 5.-6. októbra sa uskutočnil II. ročník Farmárskej revue, čo je výstava ovocia, zeleniny, kvetov a zvierat, ktorej sa zúčastňujú predovšetkým vystavovatelia z Alekšíniec a blízkeho okolia. Tí prezentujú plody svojej práce a starostlivosti za príslušný rok. Organizátormi tohto podujatia boli Klub záhradkárov a ZO SZ chovateľov. Táto výstava mala prostredníctvom tu prezentovaných zvierat, ktoré získavajú vysoké ocenenia aj na národných súťažiach, vysokú kvalitu.

PZO SZCH Alekšince

Hlavným cieľom členov Slovenského zväzu chovateľov je zachovanie genofondu čistokrvných zvierat, ako aj plemenárstvo a propagácia zvierat. Členovia alekšinskej základnej organizácie nie sú len domáci občania, ale mnohí sú zo širokého okolia. Výsledky svojej práce prezentovali na výstavách tak regionálnych, ako aj národných, ba dokonca aj medzinárodných, kde často získavajú aj najvyššie ocenenia.

SČK Alekšince

Alekšinská základná organizácia Červeného kríža zorganizovala v tomto roku dve akcie „Kvapka života“, (8. februára a 25. septembra), kde pracovníci NTS Nitra odoberali krv od dobrovoľných darcov v našom kultúrnom dome. Záujem o darovanie bol pomerne veľký, prišlo aj viacero prvodarcov. Okrem toho zorganizovali v júli členovia SČK brigádu na miestnom cintoríne, či opekačku v kynologickom areáli. Takisto podporovali rôzne charitatívne projekty, ako napr. zbierka Ligy proti rakovine.

MKK Alekšince

Začiatkom augusta došlo k odcudzeniu kosačky-záhradného traktora, pričom peniaze na novú sa hľadali veľmi ťažko. Jej kúpa bola nakoniec hrazená z prostriedkov členov a sponzorského príspevku od pána Miloslava Horku. Členovia klubu sa stretávajú raz týždenne v nedeľu na spoločnom výcviku. V dňoch 18.-24. sa zorganizoval miestny kynologický klub letný výcvikový tábor, ktorý vyhľadávajú kynológovia zo širokého okolia.

¹⁰ Viac k budovaniu múzea pozri Kronika obce Alekšince 2012, s. 4 (elektronická verzia).

JDS Alešince

Jednota dôchodcov Slovenska je svojou členkou základňou, majúcou okolo 170 členov, najpočetnejšou organizáciou združujúcou občanov Alešincov. Na jej čele pôsobila aj tento rok pani Marta Valentová. Aktivity tejto organizácie sú však do značnej miery limitované, keďže väčšina členov už presiahla vek 70 rokov. Napriek tomu zorganizovala jednota dôchodcov dva zájazdy za kultúrou do divadla, členka Božena Paulovičová sa aktívne zúčastňovala aj celoslovenských športových podujatí seniorov, kde obsadzovala popredné pozície. Pri Jednote dôchodcov sú aktívne dva spevácke súbory. Ženský spevácky súbor sa zúčastňuje na smútočných obradoch pri pohreboch našich spoluobčanov, ale aj spoločne s mužským speváckym súborom, sprevádzaným harmonikou sa zúčastnili podujatí ako *Batôškové posedenie*, či *Slavica fest*. Členovia sa aktívne podieľali na súťaži o dedinu roka, organizovali spoločenské posedenie *Október- mesiac úcty k starším*, či mikulášske posedenie.

eRko- hnutie kresťanských spoločenstiev detí

eRko je občianske združenie zaregistrované od roku 1990, ktorého cieľom je formovanie detí a mládeže v kresťanskom duchu kultúry života, úcty, tolerancie a kresťanskej dobročinnosti, aby tak mohli prispieť k rozvoju našej spoločnosti. Jednotlivé spoločenstvá vedú mladí dobrovoľní animátori, ktorí organizujú spoločné „stretká“, výlety, či spoločné letné tábory. Patrónmi tohto kresťanského spoločenstva sú traja košický mučeníci- svätí Melichar Grodziecki, Marek Križin a Štefan Pongrác, ktorých 7. 9. 1619 zabil povstaleckí protestantský vojaci, pretože sa odmietli vzdať katolíckej viery. V Alešinciach funguje toto spoločenstvo od septembra 2002, kedy bolo založené dnes už dp. kaplánom Róbertom Ťapušíkom. Po jeho nástupe do kňazského seminára prebrala úlohu erkovedúcej v roku 2008 Mgr. Zuzana Doktorová, rod. Zemková. V súčasnosti je v eRku organizovaných okolo 20 detí, ktoré vedie Ing. Martin Koval' spolu s tromi ďalšími pomocnými erkovedúcimi. Ich najznámejšou aktivitou je koledovanie *Dobrá novina*, ktorá sa uskutočňuje cez Vianočné obdobie a pri ktorej koledníci vykonávajú zbierku na rozvojové projekty v afrických krajinách. Každoročne sú organizované aj letné tábory, tento rok sa uskutočnil v Hornej Vsi, kde deti majú možnosť zmysluplne vyplniť prázdninový čas. Od septembra 2012 funguje detský spevácky zbor, ktorý sa pripravuje a vystupuje na detských svätých omšiach, ktoré sa konajú v našom kostole jedenkrát do mesiaca.

Poľovnícke združenie Alešince

Organizované poľovníctvo má v Alešinciach dlhú tradíciu, ktorá siaha až do 30. rokov 20. storočia. V súčasnosti v súvislosti so zmenami v poľnohospodárstve (využívanie ťažkých a výkonných strojov, silná chemizácia, veľkoplošné pestovanie monokultúr) sa zmenila aj

náplň práce poľovníkov. Oproti minulosti sa väčší dôraz kladie na ochranu a starostlivosť o zver budovaním krmelcov, násypcov, soľníkov, prikrmovaním zvery a strážnou službou. Okrem týchto aktivít a samotných poľovačiek sa členovia PZ aktívne zúčastňujú na výcviku poľovných psov – stavačov, súťaží v streľbe na asfaltové holuby (Jozef Kováč, Stanislav Lukáčik) a propagácie poľovníctva. Do poslednej kategórie patrí aj organizácia detských dní svätého Huberta pre deti zo ZŠ Alekšince a v poradí už 5. ročník Svätohubertských slávností, ktoré, okrem sprievodných podujatí, vyvrcholili v nedeľu 22. septembra v našom r. k. kostole sv. Anny za účasti početných hostí slávnostnou svätou omšou, ktorú celebroidal dp. dekan A. Košík z Nemšovej. Slávnostnú atmosféru dotvárala výzdoba interiéru i exteriéru kostola s poľovníckymi motívmi, prezentácia miestneho PZ, poľovnícke obetné dary, trubačky a skupina LUSAKO z Lukáčoviec. Po skončení sv. omše nasledoval slávnostný obed v kultúrnom dome.

Telovýchova a šport

Tento rok mariášový klub Alekšince usporiadal dva turnaje, prvý žolíkový (5.1.) v Pizzérii Alekšince a druhý (14.12) už tradičný 19. ročník v kultúrnom dome. Náš občan pán Ján Turánek patrí už dlhé roky medzi špičku hráčov mariáša v rámci Slovenska.

ZMnS v spolupráci s obecným úradom usporiadal v sobotu 6. júla ďalší ročník už tradičného letného turnaja vo futbale, ktoré sa uskutočnilo na miniihrisku. Z víťazstva sa tešilo družstvo *Lavá strana*. Dňa 21. decembra sa uskutočnil zimný turnaj v telocvični základnej školy, ktorého sa zúčastnilo osem mužstiev. Kvalitný turnaj nakoniec vyhralo mužstvo *Profíci* s Hroných Vesteníc.

MFK Alekšince

Vydarená futbalová sezóna 2012/2013 vyvrcholila v nedeľu 16. júna, keď bol alekšinský futbalový stánok miestom výnimočnej udalosti. Cez prestávku posledné ligového zápasu A – mužstva odovzdal predseda ObFZ v Nitre Peter Martinec poháre za víťazstvo v sezóne žiakom i dorastencom. Žiaci pod vedením Vladimíra Plevu ml. prehrali z 18 zápasov len raz, pričom dosiahli skóre 125:24. Dorastenci, ktorých trénoval Štefan Remenár, sa okrem dvoch remíz vždy radovali z víťazstva. Skóre 133:23 hovorí o zaslúženom víťazstve a dominancii v súťaži. Muži taktiež nepokazili oslavy a pridali sa ku svojim mladším kolegom, keď definitívne získali titul majstra okresu a historický postup do náročnej V. ligy po víťazstve v spomínanom zápase nad družstvom Bábú 3:0.

MFK Alešince organizovalo dňa 20.7.2013, 3. ročník kopania jedenástok pod záštitou Ing. Tibora Glendu na miestnom futbalovom ihrisku. V tombole bolo viacero hodnotných cien. Na hody bol v Alešinciach ďalší futbalový sviatok, keď naše A-mužstvo vyzvalo prvoligový tím Dukla Banská Bystrica. Oduševnená hra nášho tímu nestačila a nakoniec sa zrodila prehra 1:9.

Žiacke družstvo pod vedením Patrika Moravca st. skončilo jesennú časť sezóny 2013/2014 s plným počtom 27 bodov na prvom mieste. Impozantné skóre 64:8 hovorí o systematickej práci s touto vekovou kategóriou. Zaujímavosťou je aj to, že súčasťou družstva sú aj tri dievčatá.

Mužstvo dorastu pod taktovkou Štefana Remenára takisto s prehľadom vedie tabuľku, keď z 13 zápasov 12-krát vyhralo a raz remizovalo, pričom najlepší strelec Andrej Trnka strelil už 13 gólov.

V A-mužstve, aj naďalej vedenom hrajúcim trénerom Erikom Hrnčárom, vládne po jeseni relatívne spokojnosť s výkonmi a výsledkami, ktoré ako nováčik náročnej V. ligy dosiahlo, keď obsadilo 11. miesto so ziskom 18 bodov z 15 zápasov.

Školstvo

Keďže sa vedie školská kronika, ktorá je dostupná k nahliadnutiu v budove ZŠ, budeme sa tejto téme venovať len prehľadovo. Tento rok sa uskutočnilo oplotenie a výstavba detského ihriska, patriaceho materskej škole, keďže to pôvodné bolo kvôli eurofondom bez oplotenia a ničili ho a špinili rôzne neprispôsobivé skupiny našich spoluobčanov. Riaditeľ ZŠ a MŠ PaedDr. Juraj Windisch odišiel 31. augusta tohto roku do dôchodku. Na našu ZŠ nastúpil ako učiteľ telesnej výchovy, zemepisu a fyziky. V roku 2006 sa stal zástupcom riaditeľa ZŠ, od roku 2008 bol jej riaditeľom. Za toto obdobie bola sčasti zrekonštruovaná budova ZŠ zateplením obvodových stien budovy, zrekonštruovaním časti sociálnych zariadení, výmenou mobiliára v triedach. Vo výberovom konaní sa stala novou riaditeľkou ZŠ a MŠ Mgr. Stanislava Blahová. Škola a jej žiaci sa zúčastňujú mnohých vedomostných (olympiády), športových (Mikulášsky futbalový turnaj, medziškolské súťaže) a kultúrnych aktivít (spevacke a recitačné súťaže, vystúpenia na Deň matiek a Október - mesiac úcty k starším), či organizujú výstavy (napr. *Po stopách svätého Štefana*). Približne 200 detí navštevujúcich našu základnú školu si malo možnosť vybrať v školskom roku 2013/14 až z 9 záujmových krúžkov (napr. fyzikálny, klavírny, futbalový). Pre školský rok 2013/14 získala ZŠ grant na projekt „Fyzika hrou“. Bola realizovaná každoročná svojpomocná úprava areálu

ZŠ a v rámci environmentálnej výchovy bol vysadený živý plot. ZŠ organizovala, ako každoročne, deň detí, spojený so súťažami a opekačkou, ďalej účelové cvičenie ochrany prírody a človeka, ako aj Detské dni sv. Huberta (19. júna), ktoré boli spojené s výletom do Sv. Antona, ako aj ďalšie exkurzie. Naša ZŠ sa takisto zapojila aj do Týždňa zdravej výživy, ktorej cieľom sa stal boj proti obezite detí, čoraz rozšírenejšom fenoméne dneška.

Duchovný život

Pri pohľade na duchovný život sa treba zamerať hlavne na Rímskokatolícku cirkev, ktorá je v našej obci dominantným vierovyznaním. Jedným z kvantitatívnych meradiel je návštevnosť kostola, ktorá samozrejme nevyjadruje kvalitatívne prežívanie viery, ale mnohé naznačuje. Tu zaznamenávame výrazný negatívny trend. Pred desiatimi, dvadsiatimi rokmi, dokonca pred novembrom '89 bol kostol obsadený do posledného miestečka tak, že podľa pamätníkov si nebolo ani kde kľaknúť. To sa dnes nestáva ani na veľké sviatky. Príčin je viacero, ako napríklad vymieranie staršej generácie a hlavne konzumný životný štýl, ktorý je v absolútnom rozpore s duchovnom. Ďalej treba spomenúť výchovu a mediálne prostredie negatívne naladené ku všetkému katolíckemu, pričom v tomto výpočte by sa dalo pokračovať ďalej. Ide však o procesy, na ktoré má kňaz, nech už akýchkoľvek kvalít, len malý vplyv. V tomto roku pokračoval vo svojej službe dp. Mgr. Peter Blahovec, ktorému vypomáhal slávením svätých omší každú druhú nedeľu vdp. Stanislav Podlipa. Už niekoľko rokov pretrváva problém, že náš kostol nemá stáleho domáceho organistu a tak sú niektoré sväté omše slúžené bez organového sprievodu, čo veľmi znehodnocuje duchovný zážitok. Tento rok bol tiež bohatý na duchovné udalosti. V rámci Roka sv. Cyrila a Metoda, navštívila našu farnosť vzácna relikvia sv. Cyrila, opatrovaná v nitrianskej katedrále sv. Emeráma. V Alekšinciach bola vystavená 9.3.2013. Prvé sv. prijímanie sa v našej obci uskutočnilo 19. mája. S ním spojená tradičná Eucharistická procesia sa kvôli nepriaznivému počasiu nekonala. Počas nedeľnej slávnostnej hodovej svätej omše dňa 26. júla bola požehnaná drevená socha sv. Anny, ktorá je patrónkou alekšinského kostola. Táto socha sa nachádza v presbytériu kostola. V našej farnosti sa v prvý novembrový týždeň uskutočnila kňazská rekolekcia Nitrianskeho dekanátu. Tá vyvrcholila svätou omšou všetkých zúčastnených kňazov v našom kostole dňa 7. novembra. Celebrovať ju mal nitriansky diecézny biskup Mons. Viliam Judák, ktorý však z pracovných dôvodov nakoniec neprišiel.

Počasié a úroda

Zima bola tento rok chladnejšia a štedrejšia na sneh ako po minulé roky. Od januára do marca trvali nízke teploty, sprevádzané hustým snežením, pričom sa tu snehová pokrývka aj trvalo udržala. Po zelených Vianociach prišla biela Veľká noc, keď na Veľký piatok (29.3.) prišla snehová kalamita (v priebehu pár hodín nasnežilo cca 20 cm ťažkého snehu) a spolu so silným južným vetrom vyvolala kolaps v doprave, keď viacero kamiónov či osobných áut zapadlo alebo havarovalo. Po tejto kalamite nasledovali prudké dažde, ktoré spôsobili zatopenie mnohých pivníc, polí a záhrad, ako aj nebezpečné rozvodnenie potokov. V dôsledku nezvyčajne dlhej zimy a rozmočenej pôdy boli jarné plodiny zasiate veľmi neskoro. Napriek tomu boli poľnohospodári s úrodou veľmi spokojní, pokým neprišli dlhé augustové horúčavy, ktoré vyvrcholili 6.-8., kedy padali teplotné rekordy. V týchto dňoch sa opäť prejavil problém s obecnou vodou kvôli nedostatočnej výdatnosti starej studne, no našťastie nedošlo k výpadku v zásobovaní, ako minulý rok. Napriek tomu by tento rok mohli záhradkári označiť mierne nadpriemerný. Jeseň, podobne ako celý rok sa niesla v znamení určitých období, trvajúcich priemerne okolo dvoch týždňov, počas ktorých bolo ustálené počasie, keď bolo buď stále sucho alebo naopak vytrvalo pršalo. Vianoce boli bez snehu s plusovými teplotami.

Zaujímavosti z histórie

V tejto rubrike sa budeme nielen v tomto roku ale i po nasledujúce, ak nám to Pán Boh dožičí, venovať osobnostiam, udalostiam či pozostatkom dávnej minulosti, aby tak tieto informácie zostali uchované pre budúce generácie.

Adolf Peter Jozef Lelkeš (Lelkes) sa narodil ako prvorodený syn 22. októbra 1840 v rodine Andreja Lelkeša (*1811), správcu majetkov na Tormoši (dnešná Chrenová, časť Nitry) a jeho manželky Jozefíny, rod. Koronovej. Pokrstený bol františkánskym pátrom Vítom Vadovičom z Nitry. Keďže už v detstve preukazoval veľkú šikovnosť a nadanie, dali ho rodičia študovať filozofiu na gymnázium v Trnave. Gymnaziálne štúdium dokončil v Bratislave na inštitúte Emericum. A. Lelkeš si zvolil kňazské povolanie a teológiu študoval v Ostrihome (jeho predstaveným v seminári bol neskorší biskup Ján Zalka, vtedy ostrihomský kanonik), kde prijal kňazské svätenie 28. 2. 1864 z rúk ostrihomského arcibiskupa kardinála Jána Scitovského, primáasa uhorského. Po svätení bol pol roka kaplánom v Topolčiankach (1.3.-1.9. 1864), potom pôsobil rok v Ostrihome, vo farnosti svätého Ignáca. Od 1. septembra 1865 do 1. novembra 1871 bol učiteľom na Trnavskom gymnáziu, kde dohliadal na

dochádzku a voľný čas študentov, pričom vyučoval latinčinu, geografiu a aritmetiku. V roku 1871 bol navyše aj prefektom tunajšieho múzea. Dňa 30. marca 1871 sa ako iba 30-ročný stal diplomovaným riadnym profesorom geografie a histórie. Od 30. októbra 1871 prebral správcovstvo farnosti Lukáčovce po Jozefovi Budatínskom, pričom tu zostal pôsobiť až do svojej smrti. Dôvodom, prečo si vybral práve našu farnosť, mohlo byť to, že v našej obci už mnoho rokov bývala početná rodina Lelkešových, s ktorou bol v príbuzenskom vzťahu. Počas pôsobenia vo farnosti si viedol *Úradný denník lukáčovskej farnosti od r. 1873*, písaný po maďarsky. Podrobné záznamy boli vedené až do konca jeho aktívneho pôsobenia na sklonku roku 1915 a sú cenným zdrojom k dejinám farnosti. Od roku 1878 bol poverený ministerskou vizitáciou (inšpekciou) ľudových škôl. V roku 1885 založil s pomocou nitrianskeho biskupa Augustína Roškovániho na lukáčovskej fare opatrovňu pre deti (obdobu škôlky), kde zo svojho príjmu financoval učiteľku. Tu sa učili deti náboženstvo po maďarsky, čo bolo v súlade s vtedajšími maďarizačnými snahami Uhorského kráľovstva, no miestni a nakoniec i samotný A. Lelkeš s tým nesúhlasili. Napriek možnosti stať sa farárom v Skalici, túto ponuku A. Lelkeš v roku 1899 neprijal. V roku 1913 dal kompletne zrekonštruovať lukáčovský kostol. A. Lelkeš bol literárne plodný autor, ktorý navyše v čase silnej maďarizácie (1895) vydal v slovenskom jazyku *Kázne nedeľné a sviatočné pre ľud katolícky*. Neskôr vydal *Niekoľko príležitostných rečí a Katechizmus v kázňach, príkladmi vysvetlených, na základe spisov cirkevne schválených* v troch zväzkoch. Písal články o výchove, detských útlkoch a maďarizácii. V roku 1903 sa stal zastupujúcim a o rok neskôr riadnym dekanom. Vo veku 75 rokov a po 45 rokoch pôsobenia v našej farnosti bol A. Lelkeš 16. 2. 1916 penzionovaný a na jeho miesto nastúpil Augustín Petrášek. Na odpočinku zostal aj po vzniku 1. ČSR v Alešinciach a to napriek tomu, že bol maďarskej národnosti a mnohí, aj jeho príbuzní odišli do Maďarska. V Alešinciach mal bývať v jednej z izieb Dezaseho kaštieľa. V tomto čase sa venoval prekladaniu maďarskej krásnej literatúry do nemčiny. Za svoju celoživotnú všestrannú činnosť získal titul honorárneho dekana-farára Trnavskej apoštolskej administratúry. Zomrel vo veku nedožitých 91 rokov, vo štvrtok 27. 8. 1931, pochovaný je na našom cintoríne, pričom jeho hrob bol prednedávnom, v roku 2010, pekne obnovený.¹¹ (Vid' Príloha č. 8, 9)

¹¹ Zdroj: LOŽEK, Lukáš: *Adolf, kňaz ktorý miloval našu farnosť*. vlastným nákladom, 2011.

Prílohy

Príloha č. 1

Popis: Budova Dezaseho kaštieľa, koniec 80-tych rokov 20. stor.

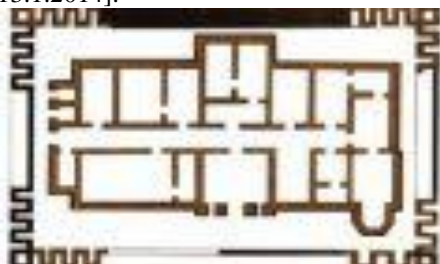
Zdroj: http://www.kastiel.org/index.php?option=com_hotproperty&task=view&id=62&Itemid=76 [cit. 13.1.2014].

Príloha č. 2

Popis: Pôdorys budovy Dezaseho kaštieľa.

Zdroj: http://www.kastiel.org/index.php?option=com_hotproperty&task=view&id=62&Itemid=76 [cit. 13.1.2014].

Príloha č. 3:

Popis: Pohľad na „zbytky“ bývalého Dezaseho kaštieľa

Autor: Tomáš Hrubý

Dátum: 13. 1. 2013

Príloha č. 4:

Popis: Sčasti zachovaný pôvodný dom, postavených hlavne z nepálenej hliny. Lokalita na ulici Železničná.

Autor: Tomáš Hrubý

Dátum: 13. 1. 2013

Príloha č. 5:

Popis: Typická povojnová architektúra so štvorcovým pôdorysom, resp. jeho modifikácie a sedlovou strechou na začiatku Rybníchej ulice

Autor: Tomáš Hrubý

Dátum: 13. 1. 2013

Príloha č. 6:

Popis: Výstavba prevládajúca v 90.-tych rokoch 20. stor. Domy v lokalite pri futbalovom ihrisku.

Autor: Tomáš Hrubý

Dátum: 13. 1. 2013

Príloha č. 7:

Popis: Príklad najnovšej výstavby (bungalovy) v Alekšinciach na ulici Horný Balkán

Autor: Tomáš Hrubý

Dátum: 13. 1. 2013

Príloha č. 8

Popis: Jediná zachovaná podobizeň Adolfa Lelkesa

Autor a čas vzniku neznámy

Zdroj: LOŽEK, Lukáš: *Adolf, kňaz ktorý miloval našu farnosť*. vlastným nákladom, 2011.

Príloha č. 9:

Popis: Zrekonštruované miesto posledného odpočinku A. Lelkeša, v pozadí pôvodný kríž rodinnej hrobky Lelkešovcov na miestnom cintoríne v Alekšinciach

Autor: Tomáš Hrubý

Dátum: 13. 1. 2013

Záznamy za bežný rok od 1. januára do 31. decembra 2013 zozbieral

Tomáš Hrubý

kronikár

dňa 21.1. 2014

